

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ETIČKO VIJEĆE

Broj: Ev-8/2021-3
Zagreb, 13. svibnja 2021.

ODLUKA

Etičko vijeće sastavljeno od sudaca mr. sc. Igora Periše predsjednika vijeća, Vlatke Fresl Tomašević članice vijeća, Tajane Polić članice vijeća i Vlaste Šimenić Kovač članice vijeća, a uz izuzeće suca mr. sc. Ivana Tironija člana vijeća, na temelju članka 107.a stavka 2. Zakona o sudovima („Narodne novine“ broj: 28/13., 33/15., 82/15., 67/18., 126/19. i 130/20., dalje: ZS), u povodu zahtjeva predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske Đ. S. za ocjenu postojanja povrede Kodeksa sudačke etike („Narodne novine“ broj 131/06., dalje: Kodeks), odlučujući o njegovom prigovoru protiv odluke Sudačkog vijeća Županijskog suda u Splitu broj Sv-1/2021-10 od 11. ožujka 2021., u sjednici održanoj 13. svibnja 2021.

o d l u č i l o j e:

Mijenja se odluka Sudačkog vijeća Županijskog suda u Splitu broj Sv-1/2021-10 od 11. ožujka 2021. i odlučuje:

Utvrđuje se da je D. M., sudac Županijskog suda u Splitu, povrijedio Kodeks sudačke etike.

Obrazloženje

1. Odlukom Sudačkog vijeća Županijskog suda u Splitu broj Sv-1/2021-10 od 11. ožujka 2021. (dalje: Sudačko vijeće) odlučeno je da pritužba nije osnovana te nije utvrđena povreda Kodeksa sudačke etike u ponašanju suca Županijskog suda u Splitu D. M.“
2. Protiv te je odluke predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske Đ. S., podnositelj pritužbe, podnio prigovor na temelju članka 107. stavka 2. ZS-a i predložio je da se ona „preinači“ tako da Etičko vijeće utvrdi da su navedeni suci povrijedili Kodeks sudačke etike.
3. Prigovor je osnovan.
4. Rad sudačkih vijeća uređen je Poslovníkom o radu sudačkih vijeća br. Sv-3/09 od 21. svibnja 2009. (dalje: Poslovník). Odredbom članka 1. Poslovníka propisano je da će sudačko vijeće, ako Poslovníkom nije drukčije određeno, postupati uz

odgovarajuću primjenu Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09., dalje: ZUP). Stoga je Etičko vijeće pobijanu odluku, u skladu s odredbom članka 115. stavaka 1. i 2. ZUP-a, ispitalo u granicama prigovora pazeći po službenoj dužnosti na nadležnost i postojanje razloga za oglašavanje odluke ništavom.

5. Iz sadržaja prigovora proizlazi da podnositelj pritužbe odluku Sudačkog vijeća pobija zbog pogrešne primjene propisa na temelju kojih se rješava stvar (materijalnog prava), dakle, Kodeksa sudačke etike.

6. Predmet ovoga postupka zahtjev je podnositelja pritužbe, predsjednika Vrhovnog sud Republike Hrvatske Đ. S., da se utvrdi da je D. M., sudac Županijskog suda u Splitu, povrijedio Kodeks sudačke etike.

7. U pritužbi su iznesene tvrdnje:

- da je navedeni sudac ... prisustvovao proslavi rođendana u konobi „P.“ u K.,

- da iz medijskih izvještaja i objavljenih snimaka proizlazi kako je tom događaju prisustvovalo više osoba, protivno tada na snazi propisanim epidemiološkim mjerama ograničenja okupljanja i drugim nužnim mjerama i preporukama, a prema kojima privatnim okupljanjima i svečanostima može prisustvovati najviše deset osoba iz najviše dva kućanstva i uz zabranu rada ugostiteljskim objektima vrste kakav je onaj u kojem je održana proslava,

- da „iz snimaka proizlazi da je riječ o okruženju i atmosferi koja stvara dojam nedoličnosti“.

8. Podnositelj pritužbe smatra da je kršenje naloženih epidemioloških mjera ponašanje koje je suprotno standardu ponašanja sudaca i da je opisano ponašanje protivno članku 8. stavcima 1. i 2. Kodeksa sudačke etike.

9. Sudačko je vijeće, razmotrivši ove navode podnositelja pritužbe, kao i navode suca D. M. iznesene u njegovu očitovanju na pritužbu podnesenom na temelju odredbe članka 6. stavka 2. Poslovnika, zaključilo da sudac nije prekršio Kodeks.

10. U obrazloženju odluke opisan je sadržaj pritužbe i sadržaj očitovanja suca na tu pritužbu te sadržaj relevantnog materijalnopravnog propisa, odredbe članka 8. Kodeksa pa je u bitnome zaključeno:

- da sudac u razvijanju standarda koji pridonose jačanju i očuvanju pravosudne funkcije treba izbjegavati ponašanja koja su nedolična ili stvaraju dojam nedoličnosti i da u tom smislu nema dvojbe oko toga da bi suci trebali biti prvi koji će se ponašati i postupati u skladu s propisima te na taj način biti primjer ostalim članovima društva,

- da je i pored toga potrebno istaknuti kako suci, iako se za njih pri ocjeni društveno prihvatljivog ponašanja primjenjuju stroži kriteriji od onih koji se primjenjuju prema ostalim građanima imaju pravo na pristup „bez srdžbe i naklonosti“, slijedom čega imaju pravo da se pitanja kršenja načela Kodeksa razmatraju bez pretjerane i neprihvatljive strogosti,

- da okolnost što je prekršio epidemiološke mjere time što na okupljanju o kojem je ovdje riječ nije nosio zaštitnu masku, zbog čega mu je policija izrekla mjeru upozorenja, ipak nije ponašanje koje bi opravdalo utvrđenje povrede Kodeksa,

10. 1. Zaključno, Sudačko je vijeće u obrazloženju pobijane odluke utvrdilo je da su i suci dio društva i da im se stoga mora omogućiti društvena komunikacija, a to podrazumijeva i pravo na druženja u povodu rođendana pojedinih osoba, a da je pritom sucima nametnuta potreba odabira privatnih kontakata odnosno osoba s kojima se druži.

11. Osnovano je pozivanje podnositelja pritužbe na to da je donošenjem pobijane odluke, s obzirom na odlučno činjenično stanje, Sudačko vijeće pogrešno primijenilo odredbe članka 8. Kodeksa sudačke etike.

12. Kako je već navedeno, u predmetnoj pritužbi njen podnositelj pošao je od toga da je sudac Kodeks povrijedio prisustvovanjem na proslavi rođendana u ugostiteljskom objektu, konobi, unatoč propisanim epidemiološkim mjerama prema kojima je ugostiteljskom objektu toga tipa bio zabranjen rad i prema kojima su dopuštena samo okupljanja do deset osoba iz najviše dva kućanstva.

13. Prije svega, napominje se da iz spisa predmeta proizlazi da se sudac D. M. o navodima pritužbe očitovao u bitnom onako kako je to reinterpetirano u obrazloženju pobijane odluke, i to:

- da nije znao da će se proslava održati u ugostiteljskom objektu,
- da se po dolasku iznenadio kada je vidio da su prisutne i druge osobe, osim onih za koje je on očekivao da će biti prisutne,
- da je, kada je već došao, ostao „iz pristojnosti“ te da je otišao odmah nakon ručka.

14. Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske donio je 18. prosinca 2020. Odluku o nužnim epidemiološkim mjerama kojima se ograničavaju okupljanja i uvode druge nužne epidemiološke mjere i preporuke radi sprječavanja prijenosa bolesti covid-19 putem okupljanja („Narodne novine“ broj 141/20.). Odluka Stožera temelji se na: članku 47. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („Narodne novine“ broj: 79/07., 113/08., 43/09., 130/17., 114/18. i 47/20.), a u vezi s člankom 18. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („Narodne novine“ broj 47/20.) i u vezi s člankom 5. Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti („Narodne novine“ broj 134/20.), članku 22.a Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ broj 82/15., 118/18. i 31/20.) te članku 9.a Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“ broj 85/15., 121/16., 99/18., 25/19., 98/19., 32/20. i 42/20.) i članku 57.a Zakona o trgovini („Narodne novine“ broj 87/08., 116/08., 76/09., 114/11., 68/13., 30/14., 32/19., 98/19. i 32/20.).

14.1. Tom su Odlukom naložene nužne epidemiološke mjere te je, između ostaloga, propisano:

- da privatnim okupljanjima i svečanostima može prisustvovati najviše deset osoba iz najviše dva različita kućanstva i

- da se obustavlja rad ugostiteljskih objekata i pružanja ugostiteljskih usluga na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, osim za ugostiteljske objekte iz skupina „Hoteli“, „Kampovi“ i vrste Učenički ili Studentski dom ili Akademis iz skupine „Ostali ugostiteljski objekti za smještaj“, a koji smiju usluživati samo goste koji u njima koriste uslugu smještaja, odnosno učenike ili studente, uz određene iznimke prema kojima je ugostiteljskim objektima iz skupine „Restorani“, skupine „Catering objekti“ i vrste kavana, pivnica, buffet, krčma, konoba i klet iz skupine „Barovi“ dopuštena priprema i dostava hrane i pića: osobnim preuzimanjem pred ulazom u ugostiteljski objekt bez ulaska u isti; dostavom hrane iz ugostiteljskog objekta vlastitim dostavnim vozilom; dostavom hrane iz ugostiteljskog objekta temeljem ugovora o poslovnoj suradnji sklopljenim između ugostitelja i treće osobe (pravne ili fizičke-obrtnici), koji su registrirani i upisani u Upisnik subjekata u poslovanju s hranom; takozvanim „drive in“ načinom.

14. 2. Odluka je na snagu stupila 21. prosinca 2020., a trajanje nužnih epidemioloških mjera određeno je do 10. siječnja 2021.

15. Odlukom o izmjeni Odluke o nužnim epidemiološkim mjerama kojima se ograničavaju okupljanja i uvode druge nužne epidemiološke mjere i preporuke radi sprječavanja prijenosa bolesti covid-19 putem okupljanja („Narodne novine“ broj 2/21.) trajanje tih nužnih epidemioloških mjera produženo je do 31. siječnja 2021.

16. Budući da nije sporno da je sudac D. M. prisustvovao proslavi rođendana u ugostiteljskom objektu za vrijeme zabrane rada na temelju opisanih epidemioloških mjera, koje su, osim toga, dopuštale okupljanja do najviše deset osoba i to iz najviše dva kućanstva, to proizlazi da je takvim postupkom prekršio epidemiološke mjere.

17. Stoga osnovano podnositelj pritužbe navodi da se argumentacija odluke Sudačkog vijeća nije mogla ograničiti samo na zaključak o prekršenoj mjeri obveznog nošenja zaštitne maske.

18. Načelno je točno ono što je u obrazloženju pobijane odluke navedeno u vezi s tim da suci imaju pravo da se pitanja kršenja načela Kodeksa razmatraju bez pretjerane i neprihvatljive strogosti.

18. 1. Osim toga, Etičko vijeće smatra i da se ne mora iz svake situacije u kojoj sudac prekrši neki propis automatski izvesti zaključak o postojanju povrede Kodeksa.

19. Međutim, posebnost je ove situaciju ponajprije u tome što su prekršene epidemiološke mjere donesene zbog zdravstvene krize koja je, zahvativši cijeli svijet, ugrozila brojne živote. Zbog njih se i Republika Hrvatska našla u krizi gospodarske, društvene i ine naravi, bez presedana. Notorno je da su se zbog te situacije i epidemioloških mjera propisanih s njom u vezi promijenili životi svih građana pa i u sferi profesionalnog djelovanja. Tako su i na sudovima poduzete mjere sa svrhom smanjenja kontakata sudaca i službenika međusobno i sa strankama.

20. Stoga, u situaciji kada se od ostalih građana zahtijevalo da se pridržavaju epidemioloških mjera pod prijetnjom sankcija, zbog čega su se građani suzdržavali od okupljanja u životno važnijim okolnostima od proslave rođendana svojih prijatelja i kada su građani ma koliko im to tegobno bilo mjere poštivali, osobito se od sudaca očekivalo da poštuju te mjere.

21. Zato se na argumentaciju suca koji se poziva na „pristojnost“ kao razlog ostanka na okupljanju kojim se krše epidemiološke mjere, može odgovoriti argumentom da su se građani koji su te mjere poštivali odricali, primjerice, prisustvovanju pogrebima najdražih osoba, vjenčanjima i drugim važnim događajima, vjenčanja su odgađali, a notorno je i da su mnogi, pridržavajući se epidemioloških mjera, imali značajne ekonomske gubitke zbog ograničenja u njihovu poslovanju.

22. Upravo je člankom 8. Kodeksa sudačke etike, na koji se podnositelj pritužbe pozvao, propisano između ostaloga da je sudac dužan obnašanjem sudačke dužnosti i aktivnostima izvan suda razvijati standarde ponašanja koji pridonose očuvanju ugleda i dostojanstva suda i sudačkog poziva te da mora izbjegavati svako ponašanje koje je nedostojno i koje stvara dojam nedoličnosti sudačkom položaju, prihvaćajući i ona ograničenja koja bi se drugim građanima činila opterećujućima.

23. S obzirom na navedeno, Etičko vijeće smatra da je pravilnom primjenom navedene odredbe Kodeksa sudačke etike trebalo utvrditi da je sudac D. M. počinio povredu Kodeksa. Opisane posebne okolnosti konkretnog slučaja upućuju na zaključak da se takva ocjena može donijeti, a da se pritom nije postupilo s pretjeranom i neprihvatljivom strogošću.

24. Stoga je primjenom članka 115. točke 4. ZUP-a odlučeno kao u izreci.

predsjednik Etičkog vijeća:
mr. sc. Igor Periša, v.r.